

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 4109 din data de 21.03.2023

Biroul permanent al Senatului

137. / 23.03.2023

Domnului Mario-Ovidiu Oprea
Secretar general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 656 din 13 februarie 2023 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 367/2022 a dialogului social (b45/06.02.2023)*, în vederea avizării, vă comunicăm că această solicitare a fost analizată în ședința din data de 15 martie 2023 a Comisiei nr. 1 - judecători „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

În prealabil, Comisia a sesizat faptul că modul de formulare al propunerii legislative nu corespunde regulilor stabilite în Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, prin propunerea legislativă se *completează* Legea nr. 367/2022 privind dialogul social, dar titlul propunerii se referă la *modificarea* actului normativ.

De asemenea, pentru acuratețe, este necesar să se utilizeze denumirea corectă a actului normativ care se completează, respectiv „*Legea nr. 367/2022 privind dialogul social*”.

În fine, formula introductivă utilizată în redactarea propunerii legislative analizate nu respectă regula instituită de art. 60 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, potrivit acestei reglementări se utilizează o formulă de exprimare cum ar fi „*După art.... se introduce un nou titlu,, cu următorul cuprins:*”.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Referitor la fondul propunerii legislative, Comisia a reținut că, în urma abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011 prin Legea nr. 367/2022 privind dialogul social, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.238 din 22 decembrie 2022, competența materială de soluționare în primă instanță a conflictelor individuale de muncă nu mai beneficiază de o reglementare expresă, în cazul acestor litigii fiind aplicabile regulile de drept comun referitoare la competență cuprinse în Codul de procedură civilă.

Necesitatea reglementării exprese a competenței materiale a tribunalului în soluționarea conflictelor de muncă a fost constatată și de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, care prin Hotărârea nr. 20 din 9 februarie 2023 a decis sesizarea ministrului muncii și solidarității sociale pentru a iniția demersurile necesare modificării art. 269 din Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Cu acea ocazie, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că este necesară modificarea art. 269 din Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

„ Art.269 Conflictelor individuale de muncă se soluționează în primă instanță de către tribunal.

(2) Cererile referitoare la cauzele prevăzute la alin. (1) se adresează tribunalului în a cărei circumscripție reclamantul își are domiciliul sau reședința ori, după caz, sediul.”

În considerentele hotărârii, Plenul Consiliului a reținut că, în urma abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011, competența materială de soluționare în primă instanță a conflictelor individuale de muncă revine tribunalului, în conformitate cu prevederile art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă.

Din coroborarea dispozițiilor art. 94 și art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă reiese că tribunalul este instanță de drept comun în ceea ce privește judecata în primă instanță a cauzelor civile, judecătoria fiind instanță de excepție sub acest aspect. Prin urmare, în reglementarea actuală, tribunalului îi este conferită plenitudinea de competență pentru judecata în primă instanță, fiind competent să judece toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altei instanțe. În schimb, judecătoria soluționează doar cererile expres și limitativ prevăzute de lege ca fiind de competența sa, normele care instituie competența acestei instanțe fiind de strictă interpretare și aplicare.

Față de intenția legiuitorului exprimată în motivele care au justificat crearea unui nou cadru legislativ în materia procesului civil, rezultă că enumerarea expresă din art. 94 a materiilor care atrag competența judecătoriei vizează cauzele civile *stricto sensu*, respectiv cele reglementate de Codul civil, nefiind avute în vedere acele materii care, fără a fi propriu-zis civile, sunt

reglementate, de regulă, prin legi speciale, ale căror dispoziții se completează cu legislația civilă și/sau procesual civilă.

Un argument în plus în stabilirea competenței materiale în favoarea tribunalului constă și în faptul că, de principiu, cauze privind conflictele de muncă se soluționează în primă instanță de secții sau, după caz, completuri specializate înființate în cadrul tribunalelor, potrivit art. 40 alin. (3) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

Mai mult, conform art. 60 alin. (1) din același act normativ, completul pentru soluționarea în primă instanță a cauzelor privind conflictele de muncă și asigurări sociale se constituie dintr-un judecător și 2 asistenți judiciari.

Or, asistenții judiciari funcționează în cadrul tribunalelor sau al tribunalelor specializate care judecă în primă instanță, potrivit legii, cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale, aspect care rezultă și din prevederile art. 122 alin. (6) din Legea nr. 304/2022.

De altfel, și din cuprinsul H.G. nr. 616/2005 privind condițiile, procedura de selecție și de propunere de către Consiliul Economic și Social a candidaților pentru a fi numiți ca asistenți judiciari de către ministrul justiției, precum și condițiile de delegare, detașare și transfer ale asistenților judiciari, reiese că asistenții judiciari sunt numiți pe posturile vacante din cadrul tribunalelor (art. 4 alin. 1 și 4, art. 9 alin. 1).

Cu toate acestea, ulterior abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011, la nivelul unor instanțe judecătorești s-a exprimat și o opinie izolată potrivit căreia în materia conflictelor individuale de muncă competența materială ar fi partajată între judecătorii și tribunale conform regulilor Codului de procedură civilă vizând competența după materie și valoare. Astfel, unele instanțe au reținut că analiza incidenței art. 94 din Codul de procedură civilă trebuie verificată prin prisma obiectelor conflictelor individuale de muncă, astfel cum acestea sunt enumerate în art. 266 și art. 268 din Codul muncii.

În acest context, pentru a se evita interpretarea neunitară a normelor referitoare la competență, Plenul a apreciat că se impune reglementarea expresă în Codul muncii a competenței materiale a tribunalului în soluționarea în primă instanță a conflictelor individuale de muncă.

Soluția legislativă aleasă de inițiatori pentru reglementarea expresă a competenței materiale și teritoriale în soluționarea conflictelor de muncă, respectiv aceea de completare a Legii nr. 367/2022, ridică mai multe probleme.

Astfel, Legea nr. 367/2022 nu mai cuprinde prevederi referitoare la soluționarea conflictelor individuale de muncă, așa cum se regăseau în Legea dialogului social nr. 62/2011, în prezent abrogată, în Titlul VIII *Reglementarea modalităților de soluționare a conflictelor de*

muncă, la Cap. VI *Conflictele individuale de muncă*. Noua viziune legislativă a urmărit ca Legea privind dialogul social să reglementeze doar conflictele colective de muncă. În acest sens, Titlul VII *Reglementarea modalităților de soluționare a conflictelor de muncă* cuprinde doar dispoziții referitoare la conflictele colective de muncă, nu și la cele individuale.

Pe de altă parte, în Legea nr. 367/2022 se regăsesc prevederi exprese referitoare la competența materială și teritorială a instanțelor în soluționarea conflictelor colective de muncă, cum sunt cele de la art. 155 alin. (8) și de la art. 166.

Din această perspectivă, propunerea vizând competența de soluționare a conflictelor colective de muncă dublează dispozițiile legale menționate.

În acest context, pentru a respecta principiul unicității reglementării într-o materie, prevăzut la art. 14 din Legea nr. 24/2000, Comisia a apreciat că prevederea expresă a competenței materiale și teritoriale a tribunalului în soluționarea conflictelor individuale de muncă trebuie să fie cuprinsă în Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii, Titlul XII referindu-se la jurisdicția muncii.

În concluzie, Comisia a reținut că deși este necesară o reglementare în sensul celei propuse, soluția legislativă ar trebui să vizeze doar competența de soluționare a conflictelor individuale de muncă și să aibă ca obiect completarea Legii nr. 53/2003 privind Codul Muncii.

În plus, Comisia a apreciat că este necesară o normă tranzitorie care să reglementeze situația dosarelor înregistrate pe rolul instanțelor de la data abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011 și până la intrarea în vigoare a noilor dispoziții.

Având în vedere argumentele aduse în sprijinul stabilirii competenței soluționării conflictelor individuale de muncă în favoarea tribunalului, inclusiv din perspectiva imposibilității constituirii completelor de judecată la nivelul judecătoriilor, norma tranzitorie ar trebui să vizeze trimiterea către tribunale, pe cale administrativă, a tuturor litigiilor de muncă înregistrate pe rolul judecătoriilor în perioada menționată.

Pe aceste premise, Comisia a reținut că este necesară completarea propunerii legislative cu o normă tranzitorie, după cum urmează:

„Art. II – (1) Dispozițiile referitoare la competență se aplică și proceselor înregistrate pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Trimiterea dosarelor se va face, pe cale administrativă, instanțelor competente să le judece potrivit prezentei legi.”

În final, Comisia a reținut că Senatul României a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii cu alte două propuneri de modificare și completare a Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii, precum și a Legii nr. 367/2022 privind dialogul social, toate vizând, printre altele, și aspecte care fac obiectul propunerii legislative analizate. Astfel, menționăm *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii și modificarea Legii nr. 62/2011 a dialogului social în vederea reglementării unitare a jurisdicției muncii (b778/28.11.2022)* și *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii (b80/16.02.2023)*, care vizează reglementarea competenței instanțelor în soluționarea conflictelor de muncă.

În același timp, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii un punct de vedere cu privire la proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 367/2022 privind dialogul social și a Legii nr. 53/2003 Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare. Și acest proiect de act normativ cuprinde propuneri care vizează reglementarea competenței de soluționare a conflictelor de muncă.

În acest context, având în vedere și prevederile art. 188 din Legea nr. 367/2022, Comisia a apreciat că toate aceste propuneri ar trebui analizate în cadrul unui demers legislativ unic care să vizeze armonizarea Codului muncii cu noua Lege a dialogului social.

Cu deosebită considerație,

Secretar general
Judecător **Andreea Simona Uzlău**

